

Õiguskantsler

Teie 22.10.2015 nr

Meie 24.11.2015 nr 6-4/151403/1505216

Elektroniline hääletamine isikuvalimistel

Lugupeetud [ ]

[Rae valla põhimääruse](#) § 26 lõiked 6 ja 14, mis võimaldavad viia isikuvalimised läbi elektroonilise hääletamise abil, on [kohaliku omavalitsuse korralduse seadusega](#) (KOKS) kooskõlas.

KOKS § 45 lg 3 kohaselt otsustatakse isikuvalimised salajasel hääletamisel. Nagu õigesti märkisite, ei täpsusta KOKS, kuidas tuleb tagada isikuvalimiste salajasus, ent kindlasti ei tohi tekkida kahtlust hääletaja seisukoha anonüümseks jäämise osas. Hääletamine on salajane, kui hääletajal on võimalus jätta enda teada, kelle poolt ta kavatseb hääletada, hääletab või on hääletanud.¹

Elektroniline hääletamine ei välista hääletamise salajasust. Isikuvalimistel kasutatava tarkvara saab kirjutada nii, et hääletaja seisukohta ei avaldata kellelegi. Rae vald on kohustatud kasutama elektroonilistel isikuvalimistel sellist tarkvara ning hääletusmeetodit, mis jätab hääletaja seisukoha anonüümseks.

Rae vallasekretär kinnitas, et seni pole Rae vallavolikogus isikuvalimistel elektrooniliselt hääletatud. Õiguskantsleri nõunikud tutvusid vahetult muuhulgas 21. aprillil 2015 toimunud isikuvalimiste materjalidega, mis tõendasid vallasekretäri väidet: valimised on läbi viidud hääletamisedelitega. Seetõttu pole võimalik, et Rae vallas oleks isikuvalimiste salajasuse põhimõtet rikutud.

Samuti selgitas Rae vallasekretär, et kui peaks tekkima vajadus viia isikuvalimised läbi elektrooniliselt, siis tehtaks seda kooskõlas salajasuse põhimõttega. Elektroonilised isikuvalimised toimuksid läbi kohaliku omavalitsuse volikogu infosüsteemi (VOLIS) vastava rakenduse, mis talletab isikuvalimistel antud hääled anonüümselt. Ka administraatorivaates pole võimalik seostada häält selle andnud volikogu liikmega. Vallasekretäri sõnu kinnitasid Rae valla istungite sekretär Merike Sults ja infotehnoloogia spetsialist Urmas Alas. Kohalike omavalitsuse volikogu infosüsteemi sobilikkust salajaseks hääletamiseks kinnitas ka VOLISE projektijuht Henri Pook.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: Rae vallasekretär (avaldaja andmeteta)

Sten Andreas Ehrlich 693 8408; StenAndreas.Ehrlich@oiguskantsler.ee

¹ [U. Lõhmus jt. Eesti Vabariigi põhiseaduse juriidilise ekspertiisi komisjoni lõpparuanne. 4. peatükk](#)